

Duurzaam Kabinet op Duurzame Dinsdag, 2 september 2014
door DuurzaamheidsOverleg Politieke Partijen

Minister van People

Niels van der Stappen

(deelnemer aan DuurzaamheidsOverleg Politieke Partijen vanuit CDA-duurzaamheidsberaad)

Dames en Heren,

Naar aanleiding van de presentatie van de cijfers door Martijn van der Linden van het 'duurzaam CBS' geef ik u graag mijn gedachten voor beleid op het brede terrein van people.

Werken en scholing

Het verband tussen werkgelegenheid en 'oude' economische groei maakt duidelijk, dat de werkgelegenheid achterblijft. Maar: de ontplooiing voor mensen is een belangrijke doelstelling aan de economie.

De arbeidsmogelijkheden moeten dus groter worden zonder op té grote voet te moeten "groeien". De duurzame initiatieven laten zien hoe dat kan!

Duurzame starters ga ik helpen met een basis-financiering. Die biedt hen de ruimte voor duurzaam ondernemerschap, wat leidt tot nieuwe verdienmodellen en nieuwe werkgelegenheid!

Hiervoor dienen mensen te worden geschoold in innovativiteit, creativiteit en ondernemingszin.

Onderinvestering in menselijk kapitaal is volgens de WRR Nederlands grootste probleem!

Investeren in onderwijs verdien je bovendien op langere termijn gemakkelijk terug.

Onderwijs moet dus niet onaantrekkelijker wordt gemaakt, b.v. financieel, maar mensen moeten gestimuleerd worden zich te ontwikkelen, zonder keurslijven. De toekomst vraagt immers om meer creativiteit, niet minder!

Welzijn

De overheid zet in op de participatie-samenleving, zoals bij de zorg. We constateren, dat dit niet leidt tot een goed gevoel in de samenleving. De duurzame initiatieven laten echter zien, dat duurzamer leven prettiger en gezonder (en vaak ook goedkoper) is. Daar moeten we als overheid bij aansluiten! Dat draagt bij aan vitale wijken en dorpen. Zoals bij "Buren Delen en Doen samen". Er ontstaat nieuwe sociale infrastructuur, waardoor je elkaar kent en je ook voor elkaar zorgt.

Gezien deze effecten ga ik ambtenaren vrijmaken, die de duurzame initiatieven vooruit helpen en verspreiden over het land.

De sociale, tolerante insteek van duurzame initiatieven verdient ook navolging om intolerantie tegen te gaan; daarom krijgen alle ambtenaren een cursus om de burgers nog vriendelijker te bejegenen.

Want:

Wie goed ontmoet, goed doet!

Geluk

Het geluk van de mensen moet niet omlaag, maar omhoog. Ik accepteer de doelstelling om het geluk binnen 30 jaar op 8,5 te hebben. Daarvoor kijk ik ten eerste naar wat de mensen zelf als belangrijk aangeven. Zoals de zorg - ik wil de vrijheden daar handhaven. Want zorg moeten ondergaan die je niet wilt, dat maakt ongelukkig. En als mensen ongelukkig worden, kost dat weer extra gezondheidszorg (psychisch en lichamelijk). Dat willen we dus niet!

Verdere groei van de welvaart draagt niet meer bij aan het geluk, maar betekenisvolle initiatieven wel. Graag treed ik in contact met de indiener van het Initiatief "Duurzaam geluk" om samen te bekijken hoe we de indicator geluk niet naar beneden, maar omhoog kunnen krijgen.

Afsluitende opmerking:

Dat Geluk is ook voor politici heel belangrijk.

Als die in de jaren '90, ondanks de florerende economie; de daling in geluk had aangepakt, hadden we nu misschien wel Paars-7 gehad...

Bedankt voor uw aandacht!

Duurzaam Kabinet op Duurzame Dinsdag, 2 september 2014
door DuurzaamheidsOverleg Politieke Partijen

Minister van Planet

Berend Potjer

(deelnemer aan DuurzaamheidsOverleg Politieke Partijen vanuit GroenLinks Milieu-netwerk)

Dames en Heren,

Graag leg ik u mijn voornemens voor ten aanzien van de cruciale punten van onze ecologische voetafdruk en de biodiversiteit.

Ecologische voetafdruk

Er is veel aandacht voor het financiële begrotingstekort, dat de overheid haar geld sneller uitgeeft dan ze het ontvangt. Veel minder aandacht is er voor het fysiek, ecologische begrotingstekort. Dat de economie natuurlijke hulpbronnen sneller gebruikt dan ze worden aangevuld, er bij komen. Dat is opvallend, immers:

Geld kan je bijdrukken, de aarde niet. De aarde heeft fysieke grenzen. Voor de aarde geldt op is op. Dat is niet goed voor voor onze economie en evenmin voor onze mensen.

Vorig jaar spraken wij met de Kamercommissie over de economietransitie. Een transitie van een economie gericht op bezit, naar een economie gericht op functie. Een economie waar je producten deelt en hergebruikt. Dit soort initiatieven schieten de grond uit. Ook vandaag zien wij er veel langskomen, zoals PlantPlastic en de klimaatpositieve lichtmast die afval verwerken tot grondstoffen. De economie ontwikkelt in een richting die het BBP niet kan meten. De economie verandert snel van een lineaire wegwerpeconomie naar een circulaire deeleconomie. Delen en hergebruik bespaart grondstoffen en kosten. Dat levert een hoger besteedbaar inkomen en een lager fysiek begrotingstekort, maar ook een lager BBP. Het BBP kan hier niet mee omgaan. Het is een maat voor de traditionele economie, maar schiet tekort voor de circulaire deeleconomie en is geen goede maat voor de gezondheid van de economie. Daarvoor hebben wij een andere maat nodig. Veel landen, zoals Finland, Zwitserland, Mexico en de Filipijnen werken hiervoor met **de ecologisch voetafdruk**. Ik stel voor dat wij daarbij aansluiten en deze invoeren **als indicator voor de gezondheid van onze economie**.

Het tekort is enorm, maar nog geen reden voor wanhoop. Als wij de overuitputting **de voetafdruk elk jaar 5% verkleinen** lossen wij tekort nog onze generatie op. Het kabinet heeft al een aanzet gegeven. Het kabinet wil de hoeveelheid afval die aan het eind van de keten wordt verbrand in tien jaar halveren. Om de cirkel te sluiten, is van belang niet alleen minder te verbranden, maar ook meer te hergebruiken. Daarom wil ik de doelstelling verbreden tot *de hoeveelheid nieuwe –primaire-grondstoffen*. Mijn collega zal straks ingaan op de vergroening van het belastingstelsel en de belasting op onttrokken waarde. Daarnaast is van belang om duidelijke afspraken te maken in de vorm van een voortschrijdende productnorm. Een norm die steeds strenger wordt, zoals de Euronormen voor auto's. Maar een waarin wij het aandeel primaire grondstoffen steeds verder verlagen. Voorschrijdende normen zijn zeer effectief en stimuleren innovatie beter en goedkoper dan subsidies.

Brandstoffen bepalen ongeveer de helft van de voetafdruk. Ook daarmee is een begin gemaakt: in het energieakkoord zijn afspraken gemaakt om *het aandeel duurzame energie elke vijf jaar te*

verdubbelen. Om dit te realiseren en vol te houden wil ik met mijn Europese collega's het emissiehandelssysteem effectiever maken door de rechten bij de bron verrrekenen. Als je bij de import of winning van materialen de CO2-rechten verrekent wordt het systeem veel eenvoudiger en goedkoper en los je de grenseffecten op.

Het oplossen van het fysieke begrotingstekort heeft prioriteit, want geld kan je bijdrukken, de aarde niet. Voor de aarde geldt: op is op.

Biodiversiteit

Met de verkleining van de voetafdruk werken wij aan het behoud van de mondiale biodiversiteit. In Nederland kunnen wij echter ook geen verlies aan biodiversiteit accepteren. Natuur is in zichzelf al waardevol. Daarnaast is het van belang voor de gezondheid en het welzijn van mensen. Voor onze eigen ontspanning, voor het toerisme en als economische vestigingsfactor. Zeg nou zelf, fietst u liever op een industrieterrein of in de natuur?

Daarom is van belang de biodiversiteit weer te herstellen. Binnen vijf jaar wil ik het weer terug krijgen op het niveau van 1990. Daarvoor wil ik het Nederlandse natuurnetwerk versterken. De Nederlandse natuur heeft sterk te leiden aan ruimte gebrek. Belangrijk is dan ook haar letterlijk de ruimte te geven. Daarnaast wil ik de lucht- en watervervuiling te verminderen en natuur- en diervriendelijke landbouw.

Ik wil dit samen met natuurorganisaties, boeren en provincies realiseren en zo mogelijk financieren met Europese (landbouw)subsidies. Als de wolf dan zelf naar Nederland komt en wij haar niet meer met de auto hoeven te halen weten wij dat wij op de goede weg zijn.

Ik dank u voor uw aandacht.

Duurzaam Kabinet op Duurzame Dinsdag, 2 september 2014
door DuurzaamheidsOverleg Politieke Partijen

Minister van Profit

Jolein Baidenmann

(deelnemer aan DuurzaamheidsOverleg Politieke Partijen vanuit PvdA-duurzaam)

Dames en Heren,

Een ministerie van profit in deze tijd gaat niet alleen over geld en het oude adagium winst. Profit gaat over de economische en financiële vertaling van maatschappelijke welvaart. Het gaat over keuzes voor duurzame economische modellen en de bijpassende verantwoorde financiële structuren voor de lange termijn.

Ik heb 3 beleidsvoorstellen:

- over een duurzame Macro-economische Verkenning;
- over vergroening van het belastingstelsel, en
- over een duurzame financiële sector

Graag sluit ik aan bij de Duurzame Troonrede van Marjan Minnesma die zegt: het lukt, als je het wilt.

1.

Als we in Europa en Nederland een transitie maken naar duurzame economische modellen, moet dat ook blijken uit de manier waarop we onze welvaart berekenen en monitoren.

Daarom zal ik de Macro Economische Verkenning anders aanpakken. Binnen de **Duurzame MEV** zal vanaf 2015 de stand van de economie ook in sociaal en ecologisch opzicht berekend worden. Externe kosten zoals milieuschade en de gevolgen van uitputting van grondstoffen en klimaatverandering worden daar in meegenomen. Maar ook de maatschappelijke kosten van hoge jeugdwerkloosheid, flexibilisering van arbeid en het ontstaan van een tweedeling tussen rijk en arm in Nederland.

Verder zal ik laten doorrekenen wat de economische kansen zijn van de groene economie en verduurzaming van productie en bedrijfsvoering in Nederland. En laten onderzoeken wat de fiscale en juridische belemmeringen zijn voor het full-swing inzetten op een groene economie. Daar waar wij achterlopen bij buurlanden, ik denk aan de regels rondom mest en afval, zal ik dat zo spoedig mogelijk rechte trekken. Nederland wordt weer een duurzame koploper in Europa.

2.

Met mijn collega van Planet sta ik voor een strenge **grondstoffenaanpak**. Ik zal daarom in Europa inzetten op een verplichting voor lidstaten om jaarlijks het grondstoffengebruik met 10% te verminderen. Ik zal met mijn Europese collega's nagaan wat de mogelijkheden zijn om koppelingen te leggen met het beleid van de ECB.

Een economie die draait op virgin materials leeft in een materiaal bubbel en is volgens mij in slechte economische en financiële staat.

In Nederland wil ik dat aanpakken via vergroening van het belastingstelsel. Dit sluit aan bij het idee van het initiatief Tax Machina.

Bijvoorbeeld door:

- in navolging van het Verenigd Koninkrijk een lagere BTW op producten van gerecyclede grondstoffen door te voeren.
- bedrijven die werken met leaseconstructies (waarbij ze zelf eigendom houden en de consument betaalt voor gebruik) of die zichzelf verplichten tot recycling van hun product, te belonen met een laag belastingtarief.

Samen met de minister van Planet ga ik dit uitwerken.

3.

Als minister van profit heb ik de verantwoordelijkheid om de **financiële sector** te helpen met goed gedrag en een beter imago. Van banken waarvan de overheid eigenaar is, zal ik eisen dat zij een hoog percentage van hun middelen investeren in innovatieve en groene projecten. Verder wil ik sterker aandacht voor investering in het MKB, in vrouwelijke ondernemers en in nieuwe vormen van bedrijven, zoals burgercoöperaties en social enterprises. Logischerwijs is er geen sprake van hoge bonussen bij die banken.

Van andere Nederlandse banken verwacht ik dat zij zich vrijwillig aansluiten bij die afspraken. Dat zou als garantie kunnen gelden voor het feit dat de Nederlandse staat in geval van crisis die bank zal ondersteunen bij een ESM aanvraag. Als banken zich niet aan deze regels willen aanpassen, verspelen zij daarmee hun garantie en goodwill.

Dames en heren, Carl Popper zei het al: 'Optimism is a moral duty'.
Waar een wil is, is een weg.

Ik dank u hartelijk.